

Motion till riksdagen

1986/87: Bo 117

Alf Svensson (c)

Bostadspolitiken (prop. 1986/87: 48)

Valfrihet och trygghet i boendet

Alla har rätt till en bra bostad. Detta är en viktig förutsättning både för enskildas och familjers sociala trygghet. Boendekostnaderna måste därför hållas på en sådan nivå att familjer med normala inkomster kan klara dem. För att nå denna målsättning finns ett omfattande bidrags- och subventioneringssystem när det gäller boendet. Det totala värdet av bostadsbidrag, räntebidrag och skattelättnader på grund av ränteavdragen beräknas uppgå för år 1986 till 32 miljarder kronor netto. Som ett tankeexperiment kan nämnas att om systemet kunde nollställas skulle de pengarna räcka till att ge varje nygift ungdomspar ett eget småhus och varje hushållsbildande ungdom under ett år det kapital som en liten nyproducerad lägenhet kostar.

Trots det omfattande bostadsstödet har vissa ungdomar samt en del äldre svårt att klara bostadskostnaden främst i nyproduktionen eller i lägenheter som genomgått omfattande reparationer och ombyggnader enligt ROT-systemet. De i propositionen föreslagna åtgärderna löser endast delvis de stora problem som finns inom bostadssektorn.

Bostadsförbättringsprogrammet

Bostadsförbättringsprogrammet som nu varit i gång under tre år har rönt en del berättigad kritik. Minskningen av antalet smålägenheter genom sammanslagning av sådana lägenheter, kan upplevas som problematisk och felaktig i de orter där ungdomar har svårt att få en egen bostad. De bostäder som står till buds är framför allt för dyra. Ombyggnads- och reparationsåtgärderna har varit så omfattande att betalningssvaga hushåll inte kunnat återvända till den upprustade lägenheten.

Hyresgästinflytandet över ombyggnadsverksamheten bör förstärkas. De boende i aktuellt hus skall ges möjlighet till yttrande före ombyggnaden.

Den föreslagna kvarboendegarantin är en möjlighet för fler att efter reparationsåtgärderna kunna återvända till bostaden. För betalningssvaga äldre är förslaget otillräckligt. Dessa skulle genom reparationsåtgärderna ha kunnat få bättre fysiska förutsättningar att bo kvar i sin invanda miljö. Detta motverkas av de högre hyror som tas ut efter åtgärderna. För den gruppen bör förslaget kompletteras med en inkomstprövad stödform där hälften av hyresökningen som uppkommer till följd av reparationen blir bidragsberättigad efter samma grunder som gäller för de kommunala bostadstillägen för pensionärer och med motsvarande avtrappningsregler.

Propositionen uppmärksammar tillgänglighetsfrågorna. Den verksamhet med statsbidrag för hissinstallationer i äldre hus som pågått sedan 1984 får en fortsättning. Att hitintills avsatta bidrag inte förbrukats torde bero på att redan 50% av kostnaderna för hissinstallation har varit svår att bära för mindre hus. Att bidraget relateras till den yta hissen betjänar är en förbättring. För undvikandet av tröskeffekter bör reducerat bidrag lämnas för hissar som betjänar en yta mellan 800 och 1 200 m².

Det är angeläget att fastställa en avvecklingsplan för kärnkraften. Händelsen i Tjernobyl understryker med all önskvärd tydlighet att avvecklingen måste påbörjas omgående. Energisparåtgärderna bör därför intensifieras trots de sänkta oljepriserna. Förslaget om att energisparåtgärderna bör inräknas i låneunderlaget vid ombyggnad av egnahem är därför i linje med förslaget som KDS förordat. Åtgärderna borde kompletteras med ett kontantbidrag för energisparåtgärder i småhus när det gäller tillförselåtgärder (värmepumpar, vedeldningsanläggningar, solvärmesystem etc.).

Förslaget om att de riktade energibidragen inte bör lämnas under de två kommande budgetåren bör avvisas. Det är viktigt med ett fortsatt kontinuerligt arbete med begränsningen av energiförbrukningen inom bostadssektorn.

Bostadsbidrag

Propositionen innehåller förslag till förändringar i bostadsbidragen där karaktären av inkomstprövat konsumtionsstöd minskar. I stället inriktas en större del av stödet på en ökning av utrymmesstandarden för barnfamiljerna så att varje barn får ett eget rum. En relativminskning av det inkomstprövade konsumtionsstödet skulle kunna godtas om förslaget följdes upp med skattesänkingsåtgärderna för barnfamiljerna. KDS har föreslagit att gifta makar med barn under 16 år vid beskattningstillfället skulle få tudela inkomsten så att makarna skattar för hälften var så länge inkomsten ligger under åtta basbelopp. Genomfördes detta skulle det också minska marginalskatteeffekterna. Med ett sådant förslag minskar också motiven för att ha en lägre bidragsdel för den höjning av högsta bidragsgrundande bostadskostnad ovanför 1987 års gränser. Med tanke på att den lägsta bostadskostnad som läggs till grund för beräkningen av bostadsbidrag höjdes med 150 kr. så sent som den 1 juli 1986 bör den nedre gränsen hållas oförändrad även för 1988. Kds föreslår därför att bidrag lämnas med 80% av kostnaderna upp till

2 400 kr./månad för hushåll med ett och två barn.

2 800 kr./månad för hushåll med tre och fyra barn,

3 300 kr./månad för hushåll med fem eller flera barn.

Förslaget om att den icke bostadsanknutna delen av bostadsbidraget begränsas till högst tre barn är bra under förutsättning att barnbidraget från och med det fjärde barnet utgår med 2,5 gånger barnbidraget för första barnet.

Med tanke på att hushållssparandet bör stimuleras bör en familj få ha en sammanlagd förmögenhet av 100 000 kr. innan någon del av förmögenheten

läggs till den taxerade inkomsten vid beräkning av den bidragsgrundande inkomsten.

Det finns skäl att stimulera en fortsatt övergång av bostäder från hyresrätt till bostadsrätt. Därför bör 50 % av räntekostnaden för lån som upptagits för att finansiera egen insats i eller förvärvet av en bostadslägenhet få räknas med i den bidragsgrundande bostadskostnaden.

Förslaget innebär att reduktionsfaktorn sätts till 20 % från en inkomstgräns på 59 000 som görs lika både för makar och enförälderhushåll. Med tanke på att i ett hushåll med två makar är det ytterligare en som skall leva på inkomsten, bör gränsen för makar sättas 12 000 kr. högre.

I övrigt tillstyrks förslagen om beräkning av hushållens inkomster efter beaktande av vad som anförts ovan, vilka som anses ingå i bidragshushållet samt vad som anförts i propositionen om omprövning av bostadsbidrag och behovsprövat stöd till barnfamiljer för köp av äldre egna hem.

Fastighetsskatt

Kds anser att den nuvarande fastighetsskatten är undermåligt genomarbetad, orättvis och byråkratisk. I stället för att höjas borde den avvecklas.

Hyresrabatter

Enligt propositionens förslag skall ett tillfälligt stöd med hyresrabatter kunna lämnas för orter i expansiva regioner med inflyttning. I dessa områden har byggkostnaderna stigit så snabbt att byggherrarna har svårt att ekonomisera byggen med gängse hyror.

En mera aktiv regionalpolitik skulle minska trycket på vissa regioner samtidigt som ett bättre serviceunderlag skulle kunna upprätthållas i utflyttningskommunerna. Den överhettning som pressar fram behovet av hyresrabatter kommer sannolikt att ytterligare förvärras om tillfälliga hyresrabatter införs utan att regionalpolitiska åtgärder vidtas.

Hemställen

Mot bakgrund av det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen avslår förslaget om höjd fastighetsskatt,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om hyresgästinflytandet över ombyggnadsverksamheten,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om en inkomstprövad kvarboendegaranti,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om riktade energibidrag,
5. att riksdagen hos regeringen begär förslag till förbättring av bostadsbidragen i enlighet med vad som anförts i motionen,
6. att riksdagen avvisar förslaget om hyresrabatter (avsnitt 7.1).

Stockholm den 19 november 1986

Alf Svensson (c)

Mot. 1986/87
Bo 117